

Bijenkorven, de Gravenhorster boogkorf

A. Hottinga en H. van der Zande

Van Hamburg tot Drente waren tot in het begin van de vorige eeuw uitstekende drachtgebieden aanwezig. Uitgestrekte heidevelden met sporkenstruwelen en bloemrijke weiden waren uitstekende ingrediënten voor de korfimperij.

De familie Gravenhorst had aan het begin van de 19de eeuw 60 tot 80 zogenaamde Lüneburger Stolben en schakelde in later jaren over naar de Gravenhorster boogkorf. De Gravenhorster boogkorf werd omstreeks 1830 in Brunswijk geïntroduceerd. Zoon August Gravenhorst moest noodgedwongen imker worden en stortte zich op de ontwikkeling van de Gravenhorster boogkorf. Hij probeerde van alles uit, zette zijn onderzoeksgegevens op papier en schreef boeken over het imkeren met de verschillende Gravenhorster boogkorven. Er zijn 4 oorspronkelijke modellen met vele varianten. Veelal hebben de boogkorven op de lange kant 2 vlieggaten; er zijn ook varianten met 2 vlieggaten op de kopse kant. Er zijn 9-, 12-, 16- en 20-raams boogkorven.

Honingwinning

Voor de honingwinning werd een zogenaamd Brett-scheid gebruikt. Dit is een houten scheidingswand die in de boogkorf geplaatst kon worden. Met deze plank kon de imker de inhoud van de korf vergroten of verkleinen en manipuleren ten behoeve van de honingwinning. Ook het manipuleren met de vliegopeningen op de kopse kanten was een probaat middel om

honing te winnen en honing op te laten slaan in dit deel van de boogkorf, waar de imker het zo eenvoudig mogelijk kon oogsten. Het voordeel van vlieggaten op de kopse kant is tevens dat minder ruimte in de bijenstallen nodig was om de bijenvolken te overwinteren. De grote 20-raams boogkorven werden niet gebruikt voor de honingwinning, maar om 2 bijenvolken te overwinteren met speciaal daarvoor bestemde tussenschotten (Brettscheids). Om te verhinderen dat de bijen de boogvormige ramen (1 m lengte) vast zouden kitten werd de boogkorf met reuzel ingesmeerd of met een mengsel van was en honing.

Korven in Nederland

In Nederland werden de korven hoofdzakelijk van roggestro gevlochten en in mindere mate van pijpenstrootje (volksmond 'bunte'). De ronde korf heeft een hoogte van 40 cm en moet in de ring 2/3 doorgevlochten worden. Een hogere doorvlechting is mooi, maar voor de bijen niet efficiënt ten opzichte van de warmtehuishouding in de korf. In de sierkorven die niet goed zijn gevlochten moeten de bijen veel propolis gebruiken om de randen te isoleren. Het spijlen van de korf is een nauwkeurige activiteit:

- * 5 spijlen bovenin
- * 2 x 3 spijlen dwars geplaatst met betrekking tot de bovenste 5 spijlen tussen het vlieggat en de kop
- * onder het vlieggat 1 rechte spijl voor het vervoer van de korf. Voor het spijlen werd sporkehout (vuilboom) gebruikt, aangezien deze houtsoort niet interessant is voor de houtworm.

Type korf	Materiaal	Aantal ringen	Opmerking
Gravenhorster boogkorven	Roggestro	Divers: rechte zijden	9-,12-,16- en 20 raams
Veluwse korf	Roggestro, Pijpenstrootje	14 ringen	Onderzetrand: 4 ringen
Bisschopsmuts	Wilg, Roggestro, Pijpenstrootje, Hazelaar	Binnenrand wilg	Sierkorf
Bruidskorf	Roggestro, Pijpenstrootje, Bamboeband	20	Sierkorf
Drentse korf	Roggestro of Pijpenstrootje	4 Ringen onder of boven, 8 ringen midden, 'Ronde kop' voor honingwinning	Dikke randen, verbinding met korfkrammen
Uddeler korf	Roggestro	4 Ringen onder of boven, 8 ringen midden, verbinding met krammen	7 Losse raampjes, vaste voorbouw in de broedruimte, verbinding met korfkrammen, deksel: zeildoek/jute
Vaassense korf	Roggestro, met of zonder houten rand, houten deksel	14 Ringen	Hoge korf met 'zolder', geen losse op- of onderzetranden, 9 losse raampjes
Zwanehals korf,	Wilg en Pijpenstrootje		Sierkorf